

פינת חמד בעיר יפו

יפו העתיקה מרעננת את פניה במגוון פרויקטי שיקום מרשימים, המשמרים את הישן ומשלבים אותו בחדש

רות, ומזוננים, ברים ובתי-קפה, גלריות ומועדונים חנויות חדשות ובתי דירות. בפרויקט הרובע שומרה חזית בית משפחת תג'אן הארמנית מהמאה ה-19 (יפת 15). מעליו התווספו שלוש קומות בנוייה מודרנית. נוצר מבנה סגור סביב חצר פרטית וחניון תת-קרקעי. הפרוייקט נבנה בשלבים ועד שנת 2007 תסתיים בניית 250 הדירות. בקומת הקרקע מתוכננת שדרת גלריות מעצי בים וסדנאות אמנים (כמה כבר מאוכלסות על-ידי גלריה לציור, גלרית לעיצוב ולתכשיטים וגלריה לעייצוב ידיות, ברחוב יפת 32). רחוב רבי פנחס יקשר את שוק הפשפשים ליפו העתיקה דרך גן הפסגה.

מיקומה של יפו, עיר הנמל היחידה של א"י, על צומת דרכים היסטורית, הפכה אותה במאה ה-19 לעיר שוקקת, בה התנהלו חיי תרבות ומסחר, תיירות וחקלאות תוססים. חמישה קווי ספנות מבירות ואלכסנדריה הגיעו אליה. מכיכר השעון הסמוכה לשער ירושלים בחומת יפו יצאו שלוש דרכים עתיקות. אחת מהן היא דרך עולי הרגל שהגיעו ליפו והמשיכו בדרכם לעיר הקודש ירושלים.

דרך עולי הרגל היתה דרך של קדושה ולאורכה נבנו בתי-הארוחה והאמנים. תחילתה ברחוב בית אשל שנמצא כעת בעיצומו של שיקום. הדרך השנייה היא דרך המסחר לאורך רחוב רויאל ועד שכם. זה היה הרחוב האירופי הראשון בא"י ובו מדרכות ותאורת פנסים ומקום לכרכי רות ולטוסים. שם נסעה המכונית הראשונה בא"י. לאורך רחוב רויאל נבנו בתי מידות ומשרדי חברות ספנות גרויות. כאן התפתחה אחווה וידידות בין יהודים, מוסלמים ונוצרים מרונים. הדרך השלישית, לאורך רחוב יפת, ירדה לעזה.

איל זיו הוא האדריכל האחראי על שיקום, שימור ופיתוח מתחם הרחובות ההיסטוריים וככר השעון. הפיתוח ותנופת הבנייה מורגשים בכל פינה. מדובר בכל האיזור מכיכר השעון ואבולעפיה בתחילת רחוב יפת ולאורכו עד גלידה „ויקטורי“ על פינת יהודה מרגוזה בדרום, ולכיוון שוק הרוכלים ושוק הפשפשים במזרח, במדרחוב חנינא ורחוב עולי ציון ורחוב בית האשל וכל סביבת הרחובות הקטנים של שוק הפשפשים, ומערבה לכיוון גן הפסגה וגן המדרון, וסמטאות רובע האמנים של יפו העתיקה, הטיי לת והנמל.

פרויקט התיירות של יפו משקם את כיכר השעון. המטרה היא ליצור סביבו רובע משוקם בעל רקמה אורבית נית אוטנטית שרוב בנייניה מהמאה ה-19, המיועדים לשימור, ישוקמו וישוחזרו ויהפכו לאתרי תיירות. בניין המשטרה יהפך למלון, בניין בנק אנגלופלסטין ישוקם. אפשר יהיה לצעוד ברגל מצידה הצפוני של הטיילת ועד נמל הדיג העתיק ביפו, שלפי התכנית יישמר אופיו הייחודי והוא יהפוך למוקד בילוי ותרבות ויהיה בו מלון בוטיק.

רצף תרבותי אורבני זה, המתחיל ממרכז יפו העתיקה, ישמר אווירת באזור ים-תיכוני וימשוך אליו תושבים חדשים, שיבואו לא רק לשוטט ולבלות אלא גם לגור בסביבת חיים הטרוגנית, שיש בה אינטימיות שכונתית ואווירה תוססת. זו הכוונה בפיתוח התיירותי העכשווי. לכן קמים פרויקטי בנייה חדשה לצד יזמות פרטית קטנה למגורים ולעסקים. באזור יש מגוון דירות ישנות שאפשר לשפץ, ועסקים אוטנטיים כמו מסגרות ונגריות.

רחובות השוק הקטנים משתפצים ובהם קמים מסע

צעדנו מאבולעפיה ועד הבורקס של ליאון. שוטטנו בסימטאות שוק הפשפשים. המשכנו לטיילת הרומנטית לאורך הים עד נמל הדיג הישן, חצינו את גן הפסגה, והגנו ענו דרך ככר קדומים לסימטאות יפו העתיקה. עצרנו לניגוב קצר בחומס של אבו חסאן (הדולפין 1), ובמתחם הגסטרונומי של ניר צוק. רואים שיפו מתעוררת.

מדובר באזור צבעוני ומרתק ומלא אווירה. ברוכני וחנויותיו של שוק הפשפשים התערבבו מזרח קרוב עם מזרח רחוק. חנויות חדשות השתכנו ליד הוותיקות. חוויה להסתובב כאן. מבנים הסטוריים משוחזרים קמים לתחייה לצד בתי דירות מודרניים. הערבוביה חוגגת והקייטש במיטבו. כדאי להתחיל ברחוב עולי ציון ולטייל לאורכו בין רחוב יפת לשדרות ירושלים – המון הפתעות קטנות מזדמנות לאורכו.

קפה שותים בפועה (רבי יוחנן 3) או בנועה (הצורפים 14). בייגלה שומשום עם זעתר קונים באבולעפיה (יפת 7). כדי לראות את הנוף הקרוב ולצפות בהווי השוק מלמעלה, מצלצלים באינטרקום החבוי ומטפסים לגג של אכסניית יפו העתיקה (רחוב עולי ציון 8). שטיחים קונים ומתקנים ברחוב בן יאיר. מתנות עתיקות למבני דבר בפלשתינה (עולי ציון 8), מתנות עכשוויות בטעם של פעם ביפה (רבי יוחנן 8). ספרים ישנים ברבי חנינא פינת רבי אדא 2. נעליים בהזמנה אישית קונים ב„מנגו“ (יפת 18). בתי-החרושת לנעליים נמצאים מאחורי בית הסראיה. וזה רק קצה החוט.

אוכלים ושותים במזוננים עממיים על כל פינה – שניצל בבאגט, קבב רומני, סנדוויץ' טוניסאי ושקשוקה אצל „דוקטור שקשוקה“. וגם: חומס פול כשר ומרק גונדי פרסי (צ'צ'ורי, עולי ציון 13) מרקים, קבב בולגרי וחצילים במסעדת התאומים (עולי ציון 32), עלי פילו, עוגיות ובורקס בולגרי קונים אצל ליאון (עולי ציון 17) ומהערבוב הזה נולדה כאן יצירת הפיוץ הגסטרונומית הכי ישראלית.